

PROGRAM ZA IZPOPOLNJEVANJE

**STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE TOLMAČEV
ZA SODIŠČA IN URADE
(TOLM)**

UNIVERZA V LJUBLJANI, FILOZOFSKA FAKULTETA

Predstavitev študijskega programa:

V Sloveniji in v institucijah EU potreba po dodatnih tolmačih/tolmačkah s klasičnimi jezikovnimi kombinacijami upada, narašča pa potreba po ustrezno usposobljenih sodnih tolmačih/tolmačkah in tolmačih/tolmačkah za skupnost. Tolmačenje je z novimi direktivami EU razumljeno kot temeljna človekova pravica, ko gre za pravično sojenje, pridobitev političnega zatočišča ali ustrezno zdravljenje. Predvsem primanjkuje tolmačev/tolmačk za jezike, ki so v Evropi še manj zastopani (npr. afriški jeziki). Migracijski tokovi po Evropi kažejo, da bo potreba po kakovostno izobraženih tolmačih/tolmačkah na tem področju v prihodnje le še naraščala. Program je namenjen diplomantom in diplomantkam prvostopenjskih študijskih programov vseh smeri, pa tudi že registriranim sodnim tolmačem in tolmačkam, ki se morajo v skladu z najnovejšimi direktivami EU stalno izpopolnjevati.

1. Podatki o študijskem programu

Študijski program za izpopolnjevanje *Strokovno izpopolnjevanje tolmačev za sodišča in urade* traja razširjeni semester ter obsega skupaj 17 kreditnih točk in 150 kontaktnih ur.

2. Temeljni cilji smeri programa in strokovne kompetence

Temeljni cilji programa so spoznavanje pravnega sistema RS, poznavanje osnov kazenskega, civilnega in upravnega prava ter postopkov, sposobnost analize, iskanja in preverjanja virov, priprave glosarjev ter samostojnega in kakovostnega prevajanja strokovnih besedil (obrazcev, obtožnic, osebnih dokumentov, notarskih in matičnih listin, izvedenskih mnenj). Na področju tolmačenja so temeljni cilji poznavanje vloge tolmača/tolmačke v različnih situacijah in postavitvah (tolmačenje za policijo, azilni dom, sodišče), poznavanje tehnike dialoškega, konsekvativnega, šepetanege tolmačenja ter tolmačenja na pogled. Udeleženci in udeleženke bodo usvojili tudi osnove tolmačenja na daljavo. Študijski program za izpopolnjevanje lahko pripomore, ni pa uradna priprava za izpit za sodnega tolmača/tolmačko, ampak je namenjen tistim, ki delajo v skupnostnem tolmačenju, ter sodnim tolmačem/tolmačkam, ki bi radi poglobili svoje znanje.

Strokovne kompetence:

- sposobnost opisa in teoretične analize prevajalskih in tolmaških procesov v pravnih besedilih in zadevah,
- sposobnost analize, razumevanja in povzemanja pravnih besedil,
- obvladovanje tolmaških strategij in tehnik šepetanege, konsekvativnega tolmačenja in tolmačenja na pogled,
- širjenje enciklopedičnega vedenja in medkulturnega zavedanja,
- sposobnost pomnjenja in izdelovanja ustreznih zapiskov,
- izboljšanje komunikacijskih spretnosti,
- sposobnost uporabe specifičnih informacijskih tehnologij za delo sodnega tolmača/tolmačke in tolmača/tolmačke za skupnost, npr. tolmačenje na daljavo, videokonference,
- sposobnost razumevanja in analiziranja sporazumevalnih procesov v specifičnem okolju sodišč in uradov na višji stopnji.

3. Pogoji za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa

V študijski program *Strokovno izpopolnjevanje tolmačev za sodišča in urade* se lahko vpiše, kdor ima izobrazbo prve stopnje ali druge stopnje oziroma izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih, po katerih se pridobi izobrazba, ki v skladu z zakonom ustreza izobrazbi prve stopnje (tudi višja in višja strokovna izobrazba) ali druge stopnje. Pogoj za vpis v program je tudi opravljen preizkus znanja dveh jezikov (slovenskega in enega tujega). Pod enakimi pogoji se lahko vpisujejo tudi kandidati/kandidatke, ki so končali izobraževanje v tujini.

Predvideno število vpisnih mest je 20. Merilo za izbiro ob omejitvi vpisa je dosežek na preizkusu znanja jezikov. Pričakovano znanje slovenščine je na stopnji B2. Udeleženci in udeleženke lahko vadijo več jezikov, pri vpisu pa morajo izbrati en prednostni tuji jezik.

4. Merila za priznavanje znanj in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v program

Udeležencem in udeleženkam se lahko prizna pridobljeno znanje, usposobljenost ali zmožnosti, ki po vsebini in zahtevnosti v celoti ali deloma ustrezajo splošnim oziroma predmetnospecifičnim kompetencam, določenim s posameznim študijskim programom. Lahko se prizna do največ 8 KT znanja, pridobljenega izven tega študijskega programa. Priznava se samo formalno pridobljeno znanje s področja prava ali študij tolmačenja. Udeleženec ali udeleženka, ki prosi za oprostitev obveznosti, mora predložiti izvirnike dokazil o opravljenem izobraževanju. O priznavanju formalnih in neformalnih znanj ter spretnosti, pridobljenih pred vpisom, na podlagi pisne prošnje udeleženca/udeleženke in mnenja nosilca(cev) oz. nosilk(e) predmeta odloča Svet Centra za pedagoško izobraževanje FF.

5. Načini in oblike izvajanja programa

Program za strokovno izpopolnjevanje bo izveden v organizaciji Centra za pedagoško izobraževanje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Izvedbe bodo temeljile na aktivnih metodah v povezavi s praktičnimi izkušnjami. Število kontaktnih ur se bo lahko delno zmanjšalo oziroma nadomestilo s pripravo prevodov, seminarskih in drugih nalog, konzultacijami, samostojnim študijem ter delom v učilnici.

6. Načini ocenjevanja

Načini ocenjevanja so določeni za vsak predmet posebej v učnih načrtih in obsegajo: ustni izpit – inscenacija realne situacije, pisni izpit, prevod iz tujega jezika v materni in obratno, domače naloge v obliki prevodov in posnetkov ipd. Pri ocenjevanju se upošteva Statut Univerze v Ljubljani in izpitni režim Filozofske fakultete v Ljubljani.

7. Pogoji za dokončanje izpopolnjevanja

Udeleženci in udeleženke zaključijo program za izpopolnjevanje, ko opravijo vse obveznosti, določene s programom in z učnimi načrti posameznih predmetov. Po zaključku programa izda fakulteta udeležencem in udeleženkam potrdilo o izpopolnjevanju v skladu z veljavnim univerzitetnim Pravilnikom o izdaji diplom in listin o izobraževanju. Ob zaključku študija udeleženci in udeleženke pridobijo javnoveljavno listino.

8. Predmetnik študijskega programa

KT= kreditne točke; P = predavanja; S = seminarji; V = vaje; KU = kontaktne ure; ŠO = študijska obveznost (1KT = 30 ur)

Predmet	KT	P	S	V	KU	ŠO
Izbrana poglavja iz civilnega, kazenskega in upravnega prava	4	35	0	0	35	120

Prevajanje pravnih besedil	5	0	20	40	60	150
Tolmaške tehnike	8	0	15	40	55	240
Skupaj	17	35	35	80	150	510

9. Predstavitev posameznih predmetov

Izbrana poglavja iz civilnega, kazenskega in upravnega prava (4 KT), nosilki: red. prof. dr. Barbara Novak in red. prof. dr. Ada Gruntar Jermol

Udeleženci in udeleženke pridobijo temeljno znanje o slovenskem pravnem sistemu na področju kazenskega, civilnega in upravnega prava. Seznanijo se s podrobnostmi pravnih besedil, s katerimi bodo imeli pri svojem delu najpogosteje opraviti (notarskimi listinami, matičnimi zadevami in izvedenskimi mnenji). Usvojeno temeljno znanje služi kot ustrezno izhodišče za praktične vaje iz prevajanja in tolmačenja tovrstnih besedil ter priprava za delo v praksi.

Prevajanje pravnih besedil (5 KT), nosilka: red. prof. dr. Ada Gruntar Jermol

Udeleženci in udeleženke pridobijo temeljno znanje s področja prevajanja pravnih besedil. Seznanijo se z različnimi pravnimi besedilnimi tipi in besedilnimi vrstami. Spoznajo se z različnimi (spletnimi) terminološkimi viri in se jih naučijo ustrezno uporabljati. Pridobijo tudi sposobnost samostojnega iskanja vzporednih besedil in njihove rabe. Usvojeno temeljno znanje je ustrezno izhodišče za prevajanja in tolmačenja tovrstnih besedil v praksi.

Tolmaške tehnike (8 KT), nosilka: red. prof. dr. Jasmina Markič

Udeleženci in udeleženke spoznajo temeljne tolmaške tehnike in imajo priložnost, da s pomočjo ustrezne tehnične opreme in spletnih virov vadijo posamezno veščino. Udeleženci in udeleženke spoznajo tudi vlogo, pravice in dolžnosti profesionalne/ga tolmačke/tolmača.